

Marcin Grabski

**NOWE STANOWISKA SALAMANDRY PLAMISTEJ
(SALAMANDRA SALAMANDRA) W SUDETACH**

**New stations of salamander (*Salamandra salamandra*)
in Sudety MTS**

Sudety, drugi co do wielkości masyw górski w Polsce, to jedyne, po Karpatach, obszar występowania salamandry plamistej (*Salamandra salamandra*). Północna granica zasięgu salamandry w tych górach, poza niewielkimi odchyleniami (stanowisko na Ślęży), podobna jest do granicy zwartego zasięgu traszki górskiej (*Triturus alpestris*) (Juszczak 1981). Brak jest jednak dokładnej lokalizacji stanowisk tego płaza, którego ilość na obszarze Sudetów ustawicznie maleje.

Za północną granicę zasięgu przyjmuje się południowe okolice Żgorzelca i Lwówka Śląskiego. Mimo długotrwałych poszukiwań nie udało mi się jednak spotkać salamandry w okolicach Lwówka Śląskiego, zaś na obszarze zgorzeleckim, salamandra występuje pojedynczo w pobliżu Pieńska i Lubania. Wynikiem regularnych poszukiwań tego płaza w latach 1988—1989 jest stwierdzenie ośmiu nowych stanowisk w Sudetach Zachodnich, Górach Izerskich i Rudawach Janowickich.

1. Pilchowice — Maciejowiec (gm. Pilchowice). Wilgotny las mieszany z przewagą buka (*Fagus* sp.). Odłowy przeprowadzono kilkakrotnie od V do VIII 1988 i od VI do VII 1989 roku. Łącznie stwierdzono 12 samic, 7 samców i 4 juv.
2. Pokrzywnik (gm. Pilchowice). Droga w kierunku Rębiszowa. Łowiono wędrujące osobniki. 1989.06.12—2 samice i 4 samce.
3. Pobiedna (gm. Świeradów Zdrój). 1988.05.03. — 1 samiec przebywający w zabudowaniach wiejskich.

4. Podgórzyn (gm. Miłków). Okolice Stawów Podgórzyńskich na granicy lasu mieszanego. 1988. 05. 19 — 2 juv.
5. Karpacz — Bierutowice (gm. Karpacz). Las mieszany z przewagą świerką (*Picea* sp.), w pobliżu strumienia. 1989. 04. 25 — 7 osobników, sex indet.
6. Przełęcz Okraj (1046 m n.p.m.), Rudawy Janowickie. Droga leśna w pobliżu zrębu. 1988.07.03. — 2 samce.
7. Czarnów (gm. Janowice Wielkie), Rudawski Park Krajobrazowy. 1989. 08. 23 — 2 juv.
8. Miłków (gm. Miłków). 1988.04.27. — 1 samica.

Trudno określić, jak długo salamandra będzie występowała na terenie Sudetów. Postępujące niszczenie lasów, zanieczyszczenie wód górskich strumieni i zbiorników oraz skażenie naturalnych biotopów, powoduje znaczne zmniejszanie się arealu występowania tego płaza. Pax (1925) wspomina o 87 stanowiskach salamandry w samych tylko Karkonoszach. Dziś pozostały z nich tylko 24, co dobitnie świadczy o spadku liczebności salamandry w ostatnich dziesięcioleciach.

Sama ochrona gatunkowa, to dziś za mało, by zatrzymać dla przyszłych pokoleń wszystkie żyjące obecnie gatunki fauny i flory. Jeżeli w parze z ochroną zwierząt idzie ochrona terenów, na których te gatunki żyją, naturalnych biocenoz, dopiero wtedy możemy liczyć, że uratujemy to, co jeszcze zostało.

LITERATURA

- JUSZCZYK W., 1981. *Rozmieszczenie płazów i gadów w Polsce. Atlas zasobów, walorów i zagrożeń środowiska geograficznego Polski*. PAN. Warszawa.
- PAX F., 1925. *Wierbeltierfauna von Schlesien*.

SUMMARY

In the paper there are described results of studies, undertaken in 1988-89 at the Sudety mountains' area, concerning the distribution and abundance of fire (spotted) salamander. The author informs about 8 newly found fire salamander localities, mainly from the Izerskie and Rudawy

Janowickie mountains. A gradual decrease of abundance and range of this species, so common in the past, is observed. As the main reasons of this state the author considers bad condition of forests and pollution of mountain streams, the only habitat of fire salamander larvae.

Adres autora:

MARCIN GRABSKI

Zespół Szkół Drzewnych i Leśnych
ul. Cieplicka 180

58-570 Sobieszów